

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ความต้องการการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ของเกษตรกรอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 154 ราย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายประกอบตาราง ตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา
- ตอนที่ 2 ความรู้พื้นฐาน แหล่งความรู้และระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง
- ตอนที่ 3 สภาพการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา
- ตอนที่ 4 ความต้องการและพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา
- ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา
- ตอนที่ 6 การพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา โดยแสดง ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

n = 154

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D.
เพศ						
หญิง	81	52.6				
ชาย	73	47.4				
อายุ (ปี)			32	64	48.53	7.635
44 ปีหรือน้อยกว่า	47	30.5				
45-55 ปี	75	48.7				
56 ปีหรือมากกว่า	32	20.8				
สถานภาพการสมรส						
สมรส	150	97.4				
หย่าร้าง/หม้าย	4	2.6				
ระดับการศึกษา						
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	70	45.4				
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	52	33.8				
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	10	6.5				
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	20	13.0				
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2	1.3				
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร						
เป็น	154	100.0				
เป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกรใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	2	1.3				
เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	29	18.8				
เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส.	125	81.2				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 154						
สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	58	37.7				
เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนเงินล้าน	154	100.0				
เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง	23	14.9				
ประสบการณ์ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา			1	4	2.48	.688
1 ปี	5	3.2				
2 ปี	82	53.3				
3 ปี	55	35.7				
4 ปี	12	7.8				
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน			2	6	4.28	.925
2 คนหรือน้อยกว่า	4	2.6				
3 คน- 4 คน	95	61.7				
5 คนหรือมากกว่า	55	35.7				

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นสภาพทางสังคมของเกษตรกร ดังนี้
 เพศ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 52.60 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 47.40 เป็นเพศชาย
 อายุ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48.7 มีอายุระหว่าง 45-55 ปี ร้อยละ 30.5 มีอายุ 44 ปีหรือน้อยกว่า และร้อยละ 20.8 มีอายุ 56 ปีหรือมากกว่า โดย มีอายุสูงสุด 64 ปี มีอายุน้อยสุด 32 ปี และมีอายุเฉลี่ย 48.53 ปี

สถานภาพ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 97.4 มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 2.6 มีสถานภาพหย่าร้างหรือหม้าย

ระดับการศึกษา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 45.4 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 33.8 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 13.0 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 6.5 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และร้อยละ 1.3 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่าเกษตรกรทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนเงินล้าน ร้อยละ 81.2 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส. ร้อยละ 37.7 เป็นสมาชิกกลุ่ม

แม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 18.8 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 14.9 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง และร้อยละ 1.3 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 53.3 มีประสบการณ์ 2 ปี ร้อยละ 35.7 มีประสบการณ์ 3 ปี ร้อยละ 7.8 มีประสบการณ์ 4 ปี และร้อยละ 3.2 มีประสบการณ์ 1 ปี โดยเกษตรกรมีประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาสูงสุด 4 ปี มีประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี และมีประสบการณ์เฉลี่ย 2.48 ปี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 61.7 มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 3-4 คน ร้อยละ 35.7 มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 5 คนหรือมากกว่า และร้อยละ 2.6 มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 2 คนหรือน้อยกว่า โดยเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุดจำนวน 6 คน มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยสุดจำนวน 2 คน และมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.28 คน

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา โดยแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

n = 154						
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
จำนวนแรงงานในครัวเรือน			2	5	2.50	.725
3 คนหรือน้อยกว่า	137	88.9				
4 คนหรือมากกว่า	17	11.1				
พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด			9	40	19.01	5.553
10 ไร่หรือน้อยกว่า	3	1.9				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 154

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
11 ไร่ – 20 ไร่	100	65.0				
21 ไร่ หรือมากกว่า	51	33.1				
พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ปีการผลิต 2553/2554			2	12	4.75	1.615
5 ไร่ หรือน้อยกว่า	122	79.2				
6 ไร่ – 10 ไร่	30	19.5				
11 ไร่ หรือมากกว่า	2	1.3				
ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังใน พื้นที่หลังนา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
เป็นของตนเองทั้งหมด	154	100.0				
เอกสารสิทธิ์พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ หลังนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
โฉนด	125	81.2				
นส.3ก	16	10.4				
นส.3	2	1.3				
สปก.4-01	14	9.1				
เครื่องมือ/เครื่องจักรกลการเกษตร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
รถไถเดินตาม	117	76.0				
รถแทรกเตอร์ฟาร์ม	10	6.5				
รถบรรทุก 6 ล้อ	13	8.4				
เครื่องสูบน้ำ	112	72.7				
เครื่องพ่นยา	76	49.4				
อาชีพหลัก						
ทำการเกษตร	154	100				
อาชีพรอง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ค้าขาย	31	20.1				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 154

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
รับจ้าง	133	86.4				
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ส.อบต.	13	8.4				
รายได้ในครัวเรือนจากภาคเกษตร (บาท/ปี)			62,000	208000	109256.49	25083.528
100,000 บาท หรือน้อยกว่า	63	40.0				
100,001 บาท – 200,000 บาท	90	59.5				
200,001 บาท หรือมากกว่า	1	0.5				
รายได้จากการขายมันสำปะหลังใน พื้นที่หลังนา (บาท/ปี)			10000	108000	31711.04	12393.307
30,000 บาท หรือน้อยกว่า	89	57.8				
30,001 บาท – 60,000 บาท	60	39.0				
60,001 บาท หรือมากกว่า	5	3.2				
รายได้ในครัวเรือนนอกภาคเกษตร (บาท/ปี)			4000	182000	32211.04	30267.748
50,000 บาท หรือน้อยกว่า	128	83.1				
50,001 บาท – 100,000 บาท	19	12.3				
100,001 บาท หรือมากกว่า	7	4.6				
รายจ่ายในครัวเรือนภาคเกษตร (บาท/ปี)			20000	100000	48114.94	15586.276
30,000 บาท หรือน้อยกว่า	14	9.1				
30,001 บาท – 60,000 บาท	110	71.4				
60,001 บาท หรือมากกว่า	30	19.5				
รายจ่ายในการปลูกมันสำปะหลังใน พื้นที่หลังนา (บาท/ปี)			2000	30000	10415.58	4380.156
10,000 บาท หรือน้อยกว่า	96	62.3				
10,001 บาท – 20,000 บาท	54	35.1				
20,001 บาท หรือมากกว่า	4	2.6				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
รายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคเกษตร(บาท/ปี)			42000	140000	72042.21	17523.649
50,000 บาท หรือน้อยกว่า	14	9.1				
50,001 บาท – 100,000 บาท	130	84.4				
100,001 บาท หรือมากกว่า	10	6.5				
แหล่งเงินทุนในการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่						
หลังนาปีการผลิต 2553/2554(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ทุนตนเอง	154	100				
ธกส.	6	3.9				
สหกรณ์การเกษตร	2	1.3				
กองทุนต่างๆ	39	25.3				

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ดังนี้

จำนวนแรงงานในครัวเรือน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 88.9 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3 คนหรือน้อยกว่า และร้อยละ 11.1 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 4 คนหรือมากกว่า โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมากที่สุด 5 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยที่สุด 2 คน และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.50 คน

พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด พบว่าเกษตรกรร้อยละ 65.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 11-20 ไร่ ร้อยละ 33.1 มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 21 ไร่หรือมากกว่า ร้อยละ 1.9 มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 10 ไร่หรือน้อยกว่า โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด 40 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุด 9 ไร่ และมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 19.01 ไร่

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 79.2 มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาจำนวน 5 ไร่หรือน้อยกว่า ร้อยละ 19.5 มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาจำนวน 6-10 ไร่ ร้อยละ 1.3 มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา 11 ไร่หรือมากกว่า โดยมีพื้นที่

ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนามากที่สุด 12 ไร่ น้อยที่สุด 2 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาเฉลี่ย 4.75 ไร่

ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่าเกษตรกรมีลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาเป็นของตนเองทั้งหมด

เอกสารสิทธิในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า เอกสารสิทธิ ร้อยละ 81.2 เป็นโฉนด ร้อยละ 10.4 เป็น นส.3ก ร้อยละ 9.1 เป็น สปก.4-01 และร้อยละ 1.3 เป็น นส.3

เครื่องมือ/เครื่องจักรกลการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 76.0 มีรถไถเดินตาม ร้อยละ 72.7 มีเครื่องสูบน้ำ ร้อยละ 49.4 มีเครื่องพ่นยา ร้อยละ 8.4 มีรถบรรทุก 6 ล้อ และร้อยละ 6.5 มีรถแทรกเตอร์ฟาร์ม

อาชีพหลัก พบว่าเกษตรกรในการวิจัยประกอบอาชีพหลักทำการเกษตรทั้งหมด

อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 86.4 มีอาชีพรองรับจ้าง ร้อยละ 20.1 มีอาชีพรองค้าขาย และร้อยละ 8.4 มีอาชีพรองเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้ในครัวเรือนจากภาคเกษตร(บาท/ปี) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 59.5 มีรายได้ 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 40.0 มีรายได้ 100,000 บาทหรือน้อยกว่า และร้อยละ 0.5 มีรายได้ 200,001 บาทหรือมากกว่า โดยเกษตรกรมีรายได้สูงสุด 208,000 บาท มีรายได้น้อยสุด 62,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 109,256.49 บาท

รายได้จากการขายมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา(บาท/ปี) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 57.8 มีรายได้ 30,000 บาทหรือน้อยกว่า ร้อยละ 39.0 มีรายได้ 30,001-60,000 บาท และร้อยละ 3.2 มีรายได้ 60,001 บาทหรือมากกว่า โดยเกษตรกรมีรายได้มากที่สุด 108,000 บาท มีรายได้น้อยสุด 10,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 31,711.04 บาท

รายได้ในครัวเรือนจากนอกภาคเกษตร(บาท/ปี) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 83.1 มีรายได้ 50,000 บาทหรือน้อยกว่า ร้อยละ 12.3 มีรายได้ 50,001-100,000 บาท และร้อยละ 4.6 มีรายได้ 100,001 บาทหรือมากกว่า โดยมีรายได้มากที่สุด 182,000 บาท มีรายได้น้อยสุด 4,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 32,211.04 บาท

รายจ่ายในครัวเรือนภาคเกษตร(บาท/ปี) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 71.4 มีรายจ่าย 30,001-60,000 บาท ร้อยละ 19.5 มีรายจ่าย 60,001 บาทหรือมากกว่า และร้อยละ 9.1 มีรายจ่าย 30,000 บาทหรือ

น้อยกว่า โดยมีรายจ่ายมากที่สุด 100,000 บาท มีรายจ่ายน้อยสุด 20,000 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 48,114.94 บาท

รายจ่ายในการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 62.3 มีรายจ่าย 10,000 บาทหรือน้อยกว่า ร้อยละ 35.1 มีรายจ่าย 10,001-20,000 บาท และร้อยละ 2.6 มีรายจ่าย 20,001 บาทหรือมากกว่า โดยมีรายจ่ายมากที่สุด 30,000 บาท มีรายจ่ายน้อยสุด 2,000 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 10,415.58 บาท

รายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคเกษตร (บาท/ปี) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 84.4 มีรายจ่ายในครัวเรือนนอกภาคเกษตร 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 9.1 มีรายจ่าย 50,000 บาทหรือน้อยกว่า และร้อยละ 6.5 มีรายจ่าย 100,001 บาทหรือมากกว่า โดยมีรายจ่ายมากที่สุด 140,000 บาท มีรายจ่ายน้อยสุด 42,000 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 72,042.21 บาท

แหล่งเงินทุนในการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่าเกษตรกรใช้เงินทุนของตนเองทุกคน โดยบางคนได้กู้เงินจากแหล่งเงินทุนมาสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาด้วย โดยแยกเป็น ร้อยละ 25.3 กู้จากกองทุนต่างๆ ร้อยละ 3.9 กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และ ร้อยละ 1.3 กู้จากสหกรณ์การเกษตร

2. ความรู้พื้นฐาน แหล่งความรู้และระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง

2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา โดยแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการจัดอันดับ ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามถูกต้อง

n = 154

ประเด็นคำถาม	คำตอบ	ตอบถูก		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
1. ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง คือ (ดินร่วน,ดินร่วนปนทราย)	ถูก	154	100	1
2. พื้นที่ที่มีการปลูกมันสำปะหลังติดต่อกันหลายปีต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน(ไถระเบิดดินดาน และใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยพืชสด)	ถูก	154	100	1
3. อายุการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังที่เหมาะสม คือ(ประมาณ 8-12 เดือน)	ถูก	154	100	1
4. พันธุ์มันสำปะหลังที่เป็นพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ (เกษตรศาสตร์ 50, ระยอง 5,ระยอง7, ระยอง 72,ระยอง 9, หัวขบง60)	ถูก	150	97.4	4
5. การตัดต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ใช้ปลูกที่ถูกต้อง(ความยาวประมาณ20-25 เซนติเมตร มีตา 10 ตาขึ้นไป)	ถูก	150	97.4	4
6. การไถเตรียมดินครั้งที่1 หรือไถตะ ควรดำเนินการก่อนปลูก(อย่างน้อย 15 วันขึ้นไป)	ถูก	148	96.1	6
7. แมลงศัตรูมันสำปะหลัง ได้แก่(เพลี้ยแป้ง,ไรแดง,แมลงหวี่ขาว,และแมลงนูนหลวง)	ถูก	145	94.2	7
8.หลังจากถอนมันสำปะหลังแล้วไม่ควรเก็บหัวมันไว้(เกิน 2 วัน)	ถูก	145	94.2	7
9. การใส่ปุ๋ยเคมีมันสำปะหลังที่เหมาะสมควรใส่ในช่วง (อายุ 1-3 เดือน)	ถูก	140	90.9	9
10. หลังจากตัดต้นพันธุ์มันสำปะหลังเก็บรักษาได้นานไม่เกิน(15-30 วัน)	ถูก	137	89.0	10
11. ระยะระหว่างต้นและระยะระหว่างแถวในการปลูกมันสำปะหลังคือ(80-100x80-100 เซนติเมตร)	ถูก	137	89.0	10

ตารางที่ 4.3

n = 154

ประเด็นคำถาม	คำตอบ	ตอบถูก		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
12. มันสำปะหลังเจริญเติบโตได้ดีที่(อุณหภูมิ 25-37 องศาเซลเซียส)	ถูก	131	85.1	12
13. การกำจัดวัชพืชหลังจากปลูกมันสำปะหลังควรทำภายใน (ระยะเวลา 1-4 เดือน)	ถูก	114	74.0	13
14. พันธุ์มันสำปะหลังที่ใช้ปลูกควรมีอายุ(ตั้งแต่ 15 เดือนขึ้นไป)	ผิด	105	68.2	14
15. การป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง คือ (ใช้พันธุ์ต้านทาน)	ผิด	104	67.5	15
16. ค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดินที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกมันสำปะหลัง(อยู่ระหว่าง 5-8)	ผิด	70	45.5	16

หมายเหตุ : เฉลยคำตอบที่ถูกไว้ที่ภาคผนวก ข

เกณฑ์การประเมินค่า มี 3 ระดับ ดังนี้

มีคนตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง มีจำนวนคนรู้เรื่องนั้นมาก

มีคนตอบถูกร้อยละ 60-79.99 หมายถึง มีจำนวนคนรู้เรื่องนั้นปานกลาง

มีคนตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 60 หมายถึง มีจำนวนคนรู้เรื่องนั้นน้อย

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.3 แสดงความรู้พื้นฐานของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ดังนี้

ความรู้พื้นฐานการผลิตมันสำปะหลัง จากการใช้คำถามและมีข้อคำตอบให้เกษตรกรเลือกตอบตัวเลือกที่ถูกเพียงคำตอบเดียว พบว่าเกษตรกรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลังมาก(จำนวนผู้ตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป) เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง(ดินร่วน,ดินร่วนปนทราย) พื้นที่ที่มีการปลูกมันสำปะหลังติดต่อกันหลายปีต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน(ไถระเบิดดินดานและใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยพืชสด) และอายุการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังที่เหมาะสมคือ(ประมาณ 8-12 เดือน)ตอบถูกทั้งหมดทุกคน พันธุ์มันสำปะหลังที่เป็นพันธุ์ส่งเสริมได้แก่(เกษตรศาสตร์50,ระยอง5,ระยอง7,ระยอง72,ระยอง9,ห้วยบง60) และการตัดท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่ใช้ปลูกที่ถูกต้อง(ความยาวประมาณ 20-25 เซนติเมตร มี 10 ตาขึ้นไป)มีคนตอบถูกร้อยละ

ละ 97.4 การไถเตรียมดินครั้งที่ 1 หรือไถเคาะควรดำเนินการก่อนปลูก(อย่างน้อย 15 วันขึ้นไป)มีคนตอบ
 ถูกร้อยละ 96.1 ศัตรูมันสำปะหลังได้แก่(เพลี้ยแป้ง,ไรแดง,แมลงหวี่ขาว และแมลงงูหนอนหวาง) และ
 หลังจากถอนมันสำปะหลังแล้วไม่ควรเก็บหัวมันสำปะหลังไว้(เกิน 2 วัน)มีคนตอบถูกร้อยละ 94.2
 การใส่ปุ๋ยมันสำปะหลังที่เหมาะสมควรใส่ในช่วง(อายุ 1-3 เดือน)มีคนตอบถูกร้อยละ 90.0 หลังจากตัด
 ต้นพันธุ์มันสำปะหลังเก็บรักษาได้นานไม่เกิน(15-30 วัน) ระยะระหว่างต้นและระยะระหว่างแถวใน
 การปลูกมันสำปะหลังคือ(80-100x80-100 เซนติเมตร)มีคนตอบถูกร้อยละ 89.0 และมันสำปะหลัง
 เจริญเติบโตได้ดีที่(อุณหภูมิ 25-27 องศาเซลเซียส)มีคนตอบถูกร้อยละ 85.1 เกษตรกรมีความรู้พื้นฐาน
 เกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลังปานกลาง(จำนวนผู้ตอบถูกร้อยละ 60-79.99) ดังนี้ การกำจัดวัชพืช
 หลังจากปลูกมันสำปะหลังควรทำภายใน(ระยะเวลา 1-2 เดือน)มีคนตอบถูกร้อยละ 74.0 และพันธุ์มัน
 สำปะหลังที่ใช้ปลูกควรมีอายุ(ตั้งแต่ 15 เดือนขึ้นไป)มีคนตอบถูกร้อยละ 67.5 และเกษตรกรมีความรู้
 พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลังน้อย(จำนวนผู้ตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 60) คือค่าความเป็นกรด
 เป็นด่างของดินที่เหมาะสมต่อการปลูกมันสำปะหลัง(อยู่ระหว่าง 5-8)มีคนตอบถูกร้อยละ 45.5

ตารางที่ 4.4 ระดับความรู้พื้นฐานของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง

n = 154

จำนวนข้อที่ตอบถูก	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
น้อยกว่า 11	0	0.0	น้อย
11-12	27	17.5	ปานกลาง
13 ขึ้นไป	127	82.4	มาก

Min = 11 Max = 16 Mean = 13.878 S.D. = 1.293

เกณฑ์การประเมินค่า มีดังนี้

ตอบถูก 13 ข้อ ขึ้นไป หมายถึง มีระดับความรู้มาก

ตอบถูก 11-12 ข้อ หมายถึง มีระดับความรู้ปานกลาง

ตอบถูก น้อยกว่า 11 ข้อ หมายถึง มีระดับรู้น้อย

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.4 แสดงระดับความรู้พื้นฐานของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิต
 มันสำปะหลัง ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 82.4 มีระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการ
ผลิตมันสำปะหลังมาก และร้อยละ 17.5 มีระดับความรู้ปานกลาง โดยตอบถูกสูงสุด 16 ข้อ ต่ำสุด 11
ข้อ และตอบถูกเฉลี่ย 13.878 ข้อ

2.2 แหล่งความรู้และระดับความรู้ที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งความรู้และระดับความรู้ที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง โดยแสดง ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แหล่งความรู้และระดับความรู้ที่เกษตรกรได้รับ

n = 154

แหล่งความรู้	ระดับความรู้ที่เกษตรกรได้รับ						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
1. ผู้นำชุมชน	102	66.2	52	33.8	0	0.0	2.66	0.474	มาก	1
2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรอำเภอ	98	63.6	54	35.1	2	1.3	2.62	0.512	มาก	2
3. สื่อโทรทัศน์	101	65.6	47	30.5	6	3.9	2.62	0.562	มาก	2
4. เอกสารวิชาการ	102	66.2	32	20.8	20	13.0	2.53	0.716	มาก	4
5. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ,อาสาสมัครเกษตร	62	40.3	65	42.2	27	17.5	2.23	0.728	ปานกลาง	5
6. ร้านจำหน่ายวัสดุการเกษตร	32	20.8	72	46.8	50	32.5	1.88	0.723	ปานกลาง	6
7. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรบริษัทเอกชน	35	22.7	57	37.0	62	40.3	1.82	0.777	ปานกลาง	7
8. สื่อวิทยุ	21	13.6	82	53.2	51	33.1	1.81	0.658	ปานกลาง	8
9. เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร	10	6.5	92	59.7	52	33.8	1.73	0.575	ปานกลาง	9

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 154

แหล่งความรู้	ระดับความรู้ที่เกษตรกรได้รับ						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
10. สถาบันการศึกษา	6	3.9	83	53.9	65	42.2	1.62	0.562	น้อย	10
11. สื่ออินเทอร์เน็ต	0	0.0	9	5.8	145	94.2	1.06	0.235	น้อย	11
12. เพื่อนบ้าน	4	2.6	1	0.6	149	96.8	1.06	0.328	น้อย	11
13. วิทยุทัศน์	0	0.0	0	0.0	154	100.0	1.00	0.000	น้อย	13
รวมเฉลี่ยทั้งหมด							1.89	0.308	ปานกลาง	

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน

เกณฑ์การประเมินค่า

ช่วงคะแนน 1.00-1.66 หมายถึง ระดับความรู้ที่ได้รับน้อย

ช่วงคะแนน 1.67-2.33 หมายถึง ระดับความรู้ที่ได้รับปานกลาง

ช่วงคะแนน 2.34-3.00 หมายถึง ระดับความรู้ที่ได้รับมาก

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าแหล่งความรู้และระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง มีดังนี้

แหล่งความรู้และระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง ในภาพรวมพบว่า ระดับความรู้ที่เกษตรกรได้รับจากแหล่งความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.89$) เมื่อพิจารณาถึงระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งความรู้ต่างๆ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอ สื่อโทรทัศน์ เอกสารวิชาการ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ/อาสาสมัครเกษตร ร้านจำหน่ายวัสดุการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรบริษัทเอกชน สื่อวิทยุ เจ้าหน้าที่กรมวิชาการ เกษตร สถาบันการศึกษา สื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อนบ้าน และวีดิทัศน์ ($\bar{X} = 2.66, 2.62, 2.62, 2.53, 2.23, 1.88, 1.82, 1.81, 1.73, 1.62, 1.06, 1.06$ และ $\bar{X} = 1.00$) ตามลำดับ

3. สภาพการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร

3.1 สภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร โดยแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 สภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร

n = 154

สภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
ลักษณะของดินที่ปลูกมันสำปะหลัง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ดินทราย	16	10.4				
ดินร่วนปนทราย	137	89.0				
ดินร่วนปนเหนียว	1	0.6				
การปรับปรุงบำรุงดินก่อนการปลูกมันสำปะหลัง						
ไม่มี	42	27.3				
มี	112	72.7				

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 154

สภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
ถ้ามี ปรับปรุงดินโดยใช้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (n=112)						
จี้ไถ่เกลบ	21	18.7				
จี้ไถ่ไข	11	9.8				
จี้วัวและจี้ควาย	70	62.5				
ปุ๋ยหมัก	6	5.4				
ปุ๋ยพืชสด	2	1.8				
กากอ้อยโรงงานน้ำตาล	2	1.8				
วิธีการปลูกมันสำปะหลัง						
ปลูกแบบขกร่อง	154	100.0				
การเตรียมดินปลูกมันสำปะหลัง						
ไถ 1 ครั้ง	10	6.5				
ไถ 2 ครั้ง	130	84.4				
ไถ 3 ครั้ง	14	9.1				
ระยะปลูกระหว่างต้นและระหว่างแถว ในการปลูก						
มันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา						
50 x80 เซนติเมตร	58	37.7				
60 x80 เซนติเมตร	77	50.0				
80 x100 เซนติเมตร	19	12.3				
การตรวจวิเคราะห์ดิน						
ไม่เคย	151	98.1				
เคย	3	1.9				
ถ้าเคย หน่วยงานที่ตรวจวิเคราะห์ (n=3)						
กรมวิชาการเกษตร	3	100				

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 154

สภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
เกษตรศาสตร์ 50	141	91.6				
ระยอง 7	21	13.6				
ระยอง 9	5	3.2				
แหล่งต้นพันธุ์มันสำปะหลัง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
เก็บไว้เอง	90	58.4				
ซื้อจากเพื่อนบ้าน	92	59.7				
ขอจากญาติ	10	6.5				
การให้น้ำมันสำปะหลัง						
ไม่ให้น้ำ	139	90.3				
ให้น้ำ	15	9.7				
ถ้ามีการให้น้ำ(ครั้ง)(n=15)						
1 ครั้ง	10	66.7				
2 ครั้ง	5	33.3				
การให้ปุ๋ยทางใบแก่มันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา						
ไม่ให้	53	34.4				
ให้	101	65.6				
ถ้ามีการให้(ครั้ง)(n=101)						
ให้ 1 ครั้ง	59	58.4				
ให้ 2 ครั้ง	34	33.7				
ให้ 3 ครั้ง	8	7.9				

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 154

สภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
สูตรปุ๋ยเคมีที่ใช้ในการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่						
หลังหลังนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
สูตร 15-15-15	133	86.4				
สูตร 13-13-21	2	1.3				
สูตร 16-16-8	19	12.3				
สูตร 46-0-0	96	62.3				
จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยเคมี						
1 ครั้ง	39	25.3				
2 ครั้ง	109	70.8				
3 ครั้ง	6	3.9				
การกำจัดวัชพืชมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา						
กำจัด	154	100.0				
ถ้ากำจัด วิธีการกำจัดวัชพืชมันสำปะหลังใน						
พื้นที่หลังนา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ใช้แรงงานคน	129	83.8				
ใช้สารกำจัดวัชพืช	5	3.2				
ใช้แรงงานคนร่วมกับรถไถเดิน	95	61.7				
ตาม						
จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืช						
กำจัด 1 ครั้ง	28	18.2				
กำจัด 2 ครั้ง	117	76.0				
กำจัด 3 ครั้ง	9	5.8				

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 154

สภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
วิธีการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง						
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
แช่ท่อนพันธุ์ในสารเคมีก่อนปลูก	90	58.4				
ฉีดพ่นสารเคมีเมื่อมีการระบาด	43	27.9				
ตัดยอดมันสำปะหลังที่พบเพลี้ย	90	58.4				
แป้งเผาทำลาย						
ตรวจแปลง ทุกๆ 15 วัน	127	82.5				
อายุการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา						
6 เดือน	131	85.1				
7 เดือน	23	14.9				
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา						
ใช้แรงงานคน	154	100.0				
ระยะเวลาหลังจากถอนมันสำปะหลังก่อนนำไปจำหน่าย						
จำหน่ายในวันที่ถอนมันสำปะหลัง	145	94.2				
1 วัน	9	5.8				
การป้องกันน้ำท่วมแปลงมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา						
มี	154	100.0				
ถ้ามีการป้องกันน้ำท่วม โดยวิธี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ทำร่องระบายน้ำ	19	12.3				
เลือกพื้นที่สูง	67	43.5				
ปลูกแบบขร่อง	154	100.0				

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 154

สภาพการผลิตมันสำปะหลัง ในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D
ประเภทรถขนส่งมันสำปะหลังไปจำหน่าย						
รถไถเดินตาม	2	1.3				
รถบรรทุก 6 ล้อ	152	98.7				
ผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา(กก./ไร่)			1800	4000	2687.01	472.609
2,500 กิโลกรัมหรือน้อยกว่า	73	47.4				
2,501-3,000 กิโลกรัม	60	39.0				
3,001 กิโลกรัมหรือมากกว่า	21	13.6				

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าสภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร มีดังนี้

ลักษณะของดินที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่าลักษณะดินที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร ร้อยละ 89.0 เป็นดินร่วนปนทราย ร้อยละ 10.4 เป็นดินทราย และร้อยละ 0.6 เป็นดินร่วนปนเหนียว

การปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูกมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.7 มีการปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูกมันสำปะหลัง และร้อยละ 27.3 ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูก ในจำนวนที่มีการปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูก 112 คน หรือ ร้อยละ 72.7 พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 62.5 ใช้ปุ๋ยแควและขี้ควาย ร้อยละ 18.7 ใช้ขี้ไก่แกลบ ร้อยละ 9.8 ใช้ขี้ไก่ไข่ ร้อยละ 5.4 ใช้ปุ๋ยหมัก ร้อยละ 1.8 ใช้ปุ๋ยพืชสด และร้อยละ 1.8 ใช้กากอ้อยจากโรงงานน้ำตาล

วิธีการปลูกมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการปลูกมันสำปะหลังแบบขกร่อง

การเตรียมดินปลูกมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.4 ไถเตรียมดิน 2 ครั้ง ร้อยละ 9.1 ไถเตรียมดิน 3 ครั้ง และร้อยละ 6.5 ไถเตรียมดิน 1 ครั้ง

ระยะปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา(ระหว่างต้น x ระหว่างแถว) พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 50.0 ใช้ระยะปลูก 60x80 เซนติเมตร ร้อยละ 37.7 ใช้ระยะปลูก 50x80 เซนติเมตร และร้อยละ 12.3 ใช้ระยะปลูก 80x100 เซนติเมตร

การตรวจวิเคราะห์ดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 98.1 ไม่เคยมีการตรวจวิเคราะห์ดิน และร้อยละ 1.9 หรือจำนวน 3 คน เคยมีการตรวจวิเคราะห์ดินจากหน่วยงานกรมวิชาการเกษตรทั้งหมด

พันธุ์มันสำปะหลัง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 91.6 ใช้พันธุ์ เกษตรศาสตร์ 50 ร้อยละ 13.6 ใช้พันธุ์ระยอง 7 และร้อยละ 3.2 ใช้พันธุ์ระยอง 9

แหล่งที่มาของต้นพันธุ์มันสำปะหลัง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59.7 ซื้อจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 58.4 เก็บไว้เอง และร้อยละ 6.5 ขอจากญาติพี่น้อง

การให้น้ำมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 90.3 ไม่มีการให้น้ำแก่ มันสำปะหลัง และร้อยละ 9.7 มีการให้น้ำแก่มันสำปะหลัง ในจำนวนที่มีการให้น้ำมันสำปะหลัง แยก เป็น ร้อยละ 66.7 มีการให้น้ำ 1 ครั้ง และร้อยละ 33.3 มีการให้น้ำ 2 ครั้ง

การให้ปุ๋ยทางใบแก่มันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.6 มีการให้ ปุ๋ยทางใบ และร้อยละ 34.4 ไม่มีการให้ปุ๋ยทางใบ ในจำนวนที่มีการให้ปุ๋ยทางใบ 101 คน หรือร้อยละ 65.6 แยกเป็น ร้อยละ 58.4 ให้ปุ๋ยทางใบ 1 ครั้ง ร้อยละ 33.7 ให้ปุ๋ยทางใบ 2 ครั้ง และร้อยละ 7.9 ให้ปุ๋ย ทางใบ 3 ครั้ง

สูตรปุ๋ยเคมีที่ใช้ในการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.4 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ร้อยละ 62.3 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 ร้อยละ 12.3 ใช้ ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 และร้อยละ 1.3 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21

จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยเคมี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 70.8 ใส่ปุ๋ยเคมี 2 ครั้ง ร้อยละ 25.3 ใส่ปุ๋ยเคมี 1 ครั้ง และร้อยละ 3.9 ใส่ปุ๋ยเคมี 3 ครั้ง

การกำจัดวัชพืชมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่า เกษตรกรมีการกำจัดวัชพืชทุกคน โดยแยกเป็นวิธีการกำจัดวัชพืช ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ร้อยละ 83.8 ใช้แรงงานคน ร้อยละ 61.7 ใช้ แรงงานคนร่วมกับรถไถเดินตาม และร้อยละ 3.2 ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช

จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.0 กำจัดวัชพืช 2 ครั้ง ร้อยละ 18.2 กำจัดวัชพืช 1 ครั้ง และร้อยละ 5.8 กำจัดวัชพืช 3 ครั้ง

วิธีการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 82.5 9 ตรวจแปลงทุกๆ 15 วัน ร้อยละ 58.4 แخذท่อนพันธุ์ในสารเคมีก่อนปลูก

ร้อยละ 58.4 ตัดยอดมันสำปะหลังที่พบเฉลี่ยแบ่งเผาทำลาย และร้อยละ 27.9 นิดพันสารเคมีเมื่อมีการระบาด

อายุการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 85.1 เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังเมื่ออายุ 6 เดือน และร้อยละ 14.9 เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังเมื่ออายุ 7 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่า เกษตรกรทั้งหมดใช้เครื่องถอนโดยใช้แรงงานคน

ระยะเวลาหลังจากถอนมันสำปะหลังก่อนนำไปจำหน่าย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.2 นำไปจำหน่ายในวันที่ถอน และร้อยละ 5.8 นำไปจำหน่ายหลังจากถอนมันสำปะหลัง 1 วัน

การป้องกันน้ำท่วมแปลงมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการป้องกันน้ำท่วมแปลงมันสำปะหลัง โดยมีวิธีการป้องกัน ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ปลูกแบบขร่องทั้งหมดทุกคน ร้อยละ 43.5 เลือกพื้นที่สูง และร้อยละ 12.3 ทำร่องระบายน้ำ

ประเภทการขนส่งมันสำปะหลังไปจำหน่าย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 98.7 ใช้รถบรรทุก 6 ล้อ และร้อยละ 1.3 ใช้รถไถเดินตาม

ผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา (กิโลกรัมต่อไร่) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 47.4 ได้ผลผลิต 2,500 กิโลกรัมต่อไร่หรือน้อยกว่า ร้อยละ 39.0 ได้ผลผลิต 2,501-3,000 กิโลกรัมต่อไร่ และร้อยละ 13.6 ได้ผลผลิต 3,001 กิโลกรัมต่อไร่หรือมากกว่า โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 2,687.01 กิโลกรัมต่อไร่ มีผลผลิตสูงสุด 4,000 กิโลกรัมต่อไร่ และมีผลผลิตต่ำสุด 1,800 กิโลกรัมต่อไร่

3.2 สภาพการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร โดยแสดงค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 สภาพการตลาดน้ำมันสำเร็จรูปในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร

n = 154

สภาพการตลาดน้ำมันสำเร็จรูปในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบการขายน้ำมันสำเร็จรูป		
หั่วสด	154	100.0
สถานที่นำน้ำมันสำเร็จรูปไปขาย		
ลานมันเอกชน	105	68.2
โรงงานแปรงมันสำเร็จรูป	49	31.1
การวัดเปอร์เซ็นต์แป้งในการขายน้ำมันสำเร็จรูป		
ไม่มี	127	63.0
มี	57	37.0
ถ้ามี น้ำมันสำเร็จรูปมีเปอร์เซ็นต์แป้ง(n=57)		
18-19 เปอร์เซ็นต์	28	49.1
20-21 เปอร์เซ็นต์	10	17.5
22-23 เปอร์เซ็นต์	3	5.3
อื่น ๆ ต่ำกว่า 18 เปอร์เซ็นต์	16	28.1
การสอบถามหรือตรวจสอบราคาก่อนขายน้ำมันสำเร็จรูป		
สอบถาม	154	100.0
สอบถามจากแหล่งใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ลานมันเส้น	74	48.1
โรงงานแปรงมัน	101	65.6
เพื่อนบ้าน	57	37.0
การนำผลผลิตน้ำมันสำเร็จรูปไปขาย		
นำไปขายเอง	114	74.0
ใช้รถรับจ้างเป็นผู้นำไปขายให้	40	26.0

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 154

สภาพการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลในการพิจารณาตัดสินใจขายมันสำปะหลัง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
รับนำเงินไปชำระหนี้	2	1.3
เมื่อเห็นว่าราคาสูง	27	17.5
ต้องใช้พื้นที่ในการทำนา	152	98.7
กลัวน้ำท่วม	22	14.3
การรวมกลุ่มกันเพื่อขายมันสำปะหลัง		
ไม่มี	146	94.8
มี	8	5.2
ถ้ามี มีการรวมกลุ่มอะไรบ้าง (n=8)		
กลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง	5	62.5
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมันสำปะหลัง	3	37.5
การได้รับเงินหลังจากการขายมันสำปะหลัง		
ได้รับเงินสดทันที	154	100.0
การเข้าร่วมโครงการประกันรายได้มันสำปะหลังของรัฐบาล		
ไม่ร่วม	154	100.0
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วม(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ทราบว่ามีการโครงการ	18	11.7
รัฐบาลประกันราคาไว้ต่ำกว่าราคาท้องตลาด	63	40.9
โครงการของรัฐบาลมีขั้นตอนยุ่งยาก	111	72.1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 154

สภาพการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่สมควรเป็นผู้กำหนดราคาซื้อ-ขาย มันสำปะหลัง		
เกษตรกร	59	38.3
รัฐบาล	52	33.8
เกษตรกรกับรัฐบาล	43	27.9
ความพอใจในราคาที่รัฐบาลประกันรายได้		
พอใจ	12	7.8
ไม่พอใจ	142	92.2

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าสภาพการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร ดังนี้

รูปแบบการขายมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรทั้งหมดขายผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ในรูปหัวสด

สถานที่นำมันสำปะหลังไปขาย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.2 นำไปขายที่ลานมันเอกชน และร้อยละ 31.1 นำไปขายที่โรงงานแปรงมันสำปะหลัง

การวัดเปอร์เซ็นต์แป้งในการขายมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.0 ไม่มีการวัดเปอร์เซ็นต์แป้งในการขาย และร้อยละ 37.0 มีการวัดเปอร์เซ็นต์แป้งในการขาย ในจำนวนที่มีการวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง 57 คน หรือ ร้อยละ 37.0 แยกเป็น ร้อยละ 49.1 มีเปอร์เซ็นต์แป้ง 18-19 เปอร์เซ็นต์ ร้อยละ 28.1 มีเปอร์เซ็นต์แป้งต่ำกว่า 18 เปอร์เซ็นต์ ร้อยละ 17.5 มีเปอร์เซ็นต์แป้ง 20-21 เปอร์เซ็นต์ และร้อยละ 5.3 มีเปอร์เซ็นต์แป้ง 22-23 เปอร์เซ็นต์

การสอบถามหรือตรวจสอบราคาก่อนขายมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรสอบถามราคาก่อนขายมันสำปะหลังทั้งหมดทุกคน โดยแยกเป็น(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ร้อยละ 65.6 สอบถามราคาที่ดินมันเส้น ร้อยละ 48.1 สอบถามราคาที่ดินมัน และร้อยละ 37.0 สอบถามราคาจากเพื่อนบ้าน

การนำผลผลิตมันสำปะหลังไปขาย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 74.0 นำไปขายเอง และร้อยละ 26.0 ใช้รถรับจ้างเป็นผู้นำไปขายให้

เหตุผลในการพิจารณาตัดสินใจขายมันสำปะหลัง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 98.7 ต้องการใช้พื้นที่ในการทำนา ร้อยละ 17.5 เมื่อเห็นว่าราคาสูง ร้อยละ 14.3 กลัวน้ำท่วม และร้อยละ 1.3 รีบนำเงินไปชำระหนี้

การรวมกลุ่มกันเพื่อขายมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.8 ไม่มีการรวมกลุ่มกันขาย และร้อยละ 5.2 มีการรวมกลุ่มกันขาย ในจำนวนที่รวมกลุ่มกันขาย 8 คน แยกเป็น ร้อยละ 62.5 รวมกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง และร้อยละ 37.5 รวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมันสำปะหลัง

การได้รับเงินหลังจากการขายมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรทั้งหมดได้รับเงินทันทีหลังจากการขายมันสำปะหลัง

การเข้าร่วมโครงการประกันรายได้มันสำปะหลังกับรัฐบาล พบว่า เกษตรกรทั้งหมดไม่เข้าร่วมโครงการประกันรายได้กับรัฐบาล โดยเกษตรกรมีเหตุผล ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ร้อยละ 72.1 โครงการของรัฐบาลมีขั้นตอนยุ่งยาก ร้อยละ 40.9 รัฐบาลประกันราคาไว้ต่ำกว่าท้องตลาด และร้อยละ 11.7 ไม่ทราบว่ามีการ

ผู้ที่สมควรเป็นผู้กำหนดราคาซื้อขายมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 38.3 สมควรให้เกษตรกรเป็นผู้กำหนดราคา ร้อยละ 33.8 สมควรให้รัฐบาลเป็นผู้กำหนดราคา และร้อยละ 27.9 สมควรให้เกษตรกรร่วมกับรัฐบาลเป็นผู้กำหนดราคา

ความพอใจในราคาที่รัฐบาลประกันรายได้มันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.2 ไม่พอใจในราคา และร้อยละ 7.8 พอใจในราคา

4. ความต้องการในการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลัง

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา โดยแสดง ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความต้องการการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

n = 154										
ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความต้องการการพัฒนา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ด้านทักษะในการเพิ่มผลผลิต							2.82	0.187	มาก	1
1. การปรับปรุงบำรุงดิน	154	100	0	0.0	0	0.0	3.00	0.000	มาก	1
2. การเลือกท่อนพันธุ์	147	95.5	7	4.5	0	0.0	2.95	0.209	มาก	2
3. การใส่ปุ๋ยอินทรีย์	145	94.2	9	5.8	0	0.0	2.94	0.235	มาก	3
4. การป้องกันกำจัดแมลง	140	90.9	14	9.1	0	0.0	2.91	0.288	มาก	4
5. การป้องกันกำจัดโรค	138	89.6	16	10.4	0	0.0	2.90	0.306	มาก	5
6. การสำรวจแปลง	135	87.7	15	9.7	4	2.6	2.85	0.424	มาก	6
7. การให้น้ำ	133	86.4	19	12.3	2	1.3	2.85	0.392	มาก	6
8. การตัดท่อนพันธุ์	130	84.4	22	14.3	2	1.3	2.83	0.409	มาก	8
9. การเตรียมดิน	127	82.5	27	17.5	0	0.0	2.82	0.381	มาก	9
10. การใส่ปุ๋ยเคมี	113	73.4	41	26.6	0	0.0	2.73	0.443	มาก	10
11. การกำจัดวัชพืช	103	66.9	49	31.8	2	1.3	2.66	0.503	มาก	11
12. การเก็บเกี่ยว	67	43.5	83	53.9	4	2.6	2.41	0.544	มาก	12
ด้านความรู้ในการเพิ่มผลผลิต							2.81	0.199	มาก	2
1. การปรับปรุงบำรุงดิน	148	96.1	6	3.9	0	0.0	2.96	0.194	มาก	1

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 154

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความต้องการการพัฒนา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
2. พันธุ์และการเลือกพันธุ์	146	94.8	8	5.2	0	0.0	2.95	0.223	มาก	2
3. การเตรียมดิน	1132	85.7	20	13.0	2	1.3	2.84	0.398	มาก	3
4. การปลูกและเทคนิคการปลูก	127	82.5	27	17.5	0	0.0	2.82	0.381	มาก	4
5. การดูแลรักษา							2.82	0.196	มาก	4
5.1 การให้น้ำ	145	94.2	5	3.2	4	2.6	2.92	0.361	มาก	1
5.2 การกำจัดแมลง	141	91.6	11	7.1	2	1.3	2.90	0.339	มาก	2
5.3 การใส่ปุ๋ยอินทรีย์	133	86.4	18	11.7	3	1.9	2.84	0.414	มาก	3
5.4 การกำจัดวัชพืช	127	82.5	25	16.2	2	1.3	2.81	0.424	มาก	4
5.5 การกำจัดโรค	123	79.9	31	20.1	0	0.0	2.80	0.402	มาก	5
5.6 การใส่ปุ๋ยเคมี	101	65.6	53	34.4	0	0.0	2.66	0.477	มาก	6
6. การตลาดสินค้าปลา							2.78	0.258	มาก	6
6.1 ความรู้เกี่ยวกับราคามัน	140	90.9	14	9.1	0	0.0	2.91	0.288	มาก	1
สำปะหลัง										

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 154

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความต้องการการพัฒนา						X̄	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
6.2 ความรู้เกี่ยวกับการวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง	137	89.0	15	9.7	2	1.3	2.88	0.367	มาก	2
6.3 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องชั่งน้ำหนัก	129	83.8	25	16.2	0	0.0	2.84	0.370	มาก	3
6.4 แหล่งรับซื้อหัวมันสำปะหลัง	86	55.8	60	39.0	8	5.2	2.51	0.597	มาก	4
7. การแปรรูปมันสำปะหลัง							2.67	0.419	มาก	7
7.3 การใช้ไขมันสำปะหลังผลิตอาหารสัตว์	137	89.0	15	9.7	2	1.3	2.88	0.367	มาก	1
7.2 การใช้หัวมันสำปะหลังผลิตอาหารสัตว์	133	86.4	19	12.3	2	1.3	2.85	0.392	มาก	2
7.5 การผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลัง	125	81.0	19	12.3	10	6.5	2.75	0.567	มาก	3
7.4 การผลิตแป้งมันสำปะหลัง	111	72.0	27	17.5	16	10.4	2.64	0.669	มาก	4
7.1 การผลิตมันเส้น	89	57.8	50	32.5	15	9.7	2.48	0.669	มาก	5
7.6 การผลิตกระแสไฟฟ้าจากมันสำปะหลัง	89	57.8	47	30.5	18	11.7	2.46	0.697	มาก	6

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 154

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความต้องการการพัฒนา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
8. การเก็บเกี่ยว							2.53	0.462	มาก	8
8.1 เวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว	12.3	79.9	31	20.1	0	0.0	2.80	0.402	มาก	1
8.3 การเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บเกี่ยว	78	50.6	68	44.2	8	5.2	2.45	0.595	มาก	2
8.2 เทคนิคการเก็บเกี่ยว	73	47.4	60	39.0	21	13.6	2.34	0.707	มาก	3
9. การเลือกพื้นที่ปลูก	82	53.2	65	42.2	7	4.5	2.49	0.586	มาก	9
10. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว							2.43	0.556	มาก	10
10.1 การพักดินมัน,หัวมัน	118	76.6	32	20.8	4	2.6	2.74	0.496	มาก	1
10.3 สุขลักษณะและความสะอาด	101	65.6	49	31.8	4	2.6	2.63	0.536	มาก	2
10.2 เทคนิคเกี่ยวกับการลำเลียงขนส่ง	31	20.1	80	51.9	43	27.9	1.92	0.691	ปานกลาง	3
ด้านพันธุ์							2.75	0.203	มาก	3
1. การใช้ท่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพ	152	98.7	2	1.3	0	0.0	2.99	0.114	มาก	1
2. พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่	146	94.8	8	5.2	0	0.0	2.95	0.223	มาก	2
3. พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง	133	86.4	19	12.3	2	1.3	2.85	0.392	มาก	3
4. การแช่ท่อนพันธุ์	124	80.5	30	19.5	0	0.0	2.81	0.397	มาก	4

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 154

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความต้องการการพัฒนา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
5. การป่มท่อนพันธุ์	54	35.1	71	46.1	29	18.8	2.16	0.718	ปานกลาง	5
ด้านการดูแลรักษา							2.75	0.241	มาก	3
1. การป้องกันกำจัดโรคแมลง	140	90.9	14	9.1	0	0.0	2.91	0.288	มาก	1
2. การกำจัดวัชพืช	136	88.3	16	10.4	2	1.3	2.87	0.374	มาก	2
3. การให้น้ำ	140	90.9	8	5.2	6	3.9	2.87	0.438	มาก	2
4. การใช้ปุ๋ยทางใบ	133	86.4	17	11.0	4	2.6	2.84	0.435	มาก	4
5. การใส่ปุ๋ยเคมี	97	63.0	55	35.7	2	1.3	2.62	0.514	มาก	5
6. การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยคอก,ปุ๋ยหมัก,ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด)	88	57.1	41	26.6	25	16.2	2.41	0.755	มาก	6
ด้านการจัดบันทึกข้อมูลในการผลิตมันสำปะหลัง							2.68	0.357	มาก	5
1. การบันทึกต้นทุน-ผลตอบแทน	139	90.3	15	9.7	0	0.0	2.90	0.297	มาก	1
1.การบันทึกการปลูก	114	74.0	39	25.3	1	0.6	2.73	0.458	มาก	2
2.การบันทึกการดูแลรักษา	113	73.4	39	25.3	2	1.3	2.72	0.478	มาก	3
3.การบันทึกการเก็บเกี่ยวและการจำหน่าย	80	51.9	53	34.4	21	13.6	2.38	0.716	มาก	4

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 154

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความต้องการการพัฒนา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก							2.61	0.239	มาก	6
1. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์รองพื้น	148	96.1	6	3.9	0	0.0	2.96	0.194	มาก	1
2. การใช้ปุ๋ยเคมีรองพื้น	138	89.6	16	10.4	0	0.0	2.90	0.306	มาก	2
3. การขกร่อง	125	81.2	27	17.5	2	1.3	2.80	0.434	มาก	3
4. การไถแปร	84	54.5	58	37.3	12	7.8	2.47	0.638	มาก	4
5. การไถดะ	28	18.2	90	58.4	36	23.4	1.95	0.645	ปานกลาง	5
ด้านปรับปรุงพื้นที่ปลูก							2.54	0.222	มาก	7
1. การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน	146	94.8	8	5.2	0	0.0	2.95	0.223	มาก	1
2. การปลูกพืชบำรุงดิน	146	94.8	8	5.2	0	0.0	2.95	0.223	มาก	1
3. การปรับปรุง/จัดหาแหล่งน้ำ	140	90.9	14	9.1	0	0.0	2.91	0.288	มาก	3
4. การวัดค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดิน	138	89.6	16	10.4	0	0.0	2.90	0.306	มาก	4
5. การไถระเบิดดินดาน	27	17.5	75	48.7	52	33.8	1.84	0.700	ปานกลาง	5
6. การป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	30	19.5	55	35.7	69	44.8	1.75	0.763	ปานกลาง	6

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 154

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความต้องการการพัฒนา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว							2.53	0.965	มาก	8
1. การจัดเก็บต้นพันธุ์หลังการเก็บเกี่ยว	137	89.0	17	11.0	0	0.0	2.89	0.314	มาก	1
2. การทำความสะอาดแปลง	52	33.8	78	50.6	24	15.6	2.18	0.681	ปานกลาง	2
ด้านการเก็บเกี่ยว							2.37	0.460	มาก	9
1. อายุการเก็บเกี่ยว	131	85.1	23	14.9	0	0.0	2.85	0.358	มาก	1
2. วิธีการเก็บเกี่ยว	47	30.5	82	53.2	25	16.2	2.14	0.671	ปานกลาง	2
3. เทคนิคการเก็บเกี่ยว	42	27.3	91	59.1	21	13.6	2.14	0.627	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ยทั้งหมด							2.65	0.143	มาก	

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน

เกณฑ์การประเมินค่า

ช่วงคะแนน 1.00 -- 1.66 หมายถึง ระดับความต้องการการพัฒนาน้อย

ช่วงคะแนน 1.67 – 2.33 หมายถึง ระดับความต้องการการพัฒนานปานกลาง

ช่วงคะแนน 2.34 - 3.00 หมายถึง ระดับความต้องการการพัฒนามาก

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นระดับความต้องการการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ดังนี้

ความต้องการการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ในภาพรวมพบว่า มีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ($\bar{X}=2.65$) เมื่อพิจารณาถึงความต้องการการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ในแต่ละด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านทักษะในการเพิ่มผลผลิต ด้านความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ด้านพันธุ์ ด้านการดูแลรักษา ด้านการจดบันทึกข้อมูลในการผลิตมันสำปะหลัง ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก ด้านการปรับปรุงพื้นที่ปลูก ด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว และด้านการเก็บเกี่ยว ($\bar{X} = 2.82, 2.81, 2.75, 2.75, 2.68, 2.61, 2.54, 2.53$ และ $\bar{X} = 2.37$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านทักษะในการเพิ่มผลผลิต พบว่า มีความต้องการพัฒนามากทุกประเด็น ($\bar{X}=2.82$) ถ้าพิจารณาในแต่ละประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การปรับปรุงบำรุงดิน การเลือกท่อนพันธุ์ การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ การป้องกันกำจัดแมลง การป้องกันกำจัดโรค การสำรวจแปลง การให้น้ำ การตัดท่อนพันธุ์ การเตรียมดิน การใส่ปุ๋ยเคมี การกำจัดวัชพืช และการเก็บเกี่ยว ($\bar{X}=3.00, 2.95, 2.94, 2.91, 2.90, 2.85, 2.83, 2.82, 2.73, 2.66$ และ $\bar{X} = 2.41$) ตามลำดับ

ด้านความรู้ในการเพิ่มผลผลิต พบว่า มีความต้องการพัฒนามากทุกประเด็น ($\bar{X}=2.81$) ถ้าพิจารณาในแต่ละประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การปรับปรุงดิน พันธุ์และการเลือกพันธุ์ การปลูกและเทคนิคการปลูก การดูแลรักษา(การดูแลรักษาแยกเป็นประเด็นย่อยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การให้น้ำ การกำจัดแมลง การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ การกำจัดวัชพืช การกำจัดโรค และการใส่ปุ๋ยเคมี ($\bar{X}=2.92, 2.90, 2.84, 2.81, 2.80$ และ $\bar{X} = 2.66$) ตามลำดับ การตลาดมันสำปะหลัง (การตลาดมันสำปะหลังแยกเป็นประเด็นย่อยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับราคามันสำปะหลัง ความรู้เกี่ยวกับการวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง ความรู้เกี่ยวกับเครื่องชั่งน้ำหนัก และแหล่งรับซื้อหัวมันสำปะหลัง ($\bar{X}=2.91, 2.88, 2.84, 2.81$ และ $\bar{X} = 2.51$) ตามลำดับ) การแปรรูปมันสำปะหลัง (การแปรรูปมันสำปะหลังแยกเป็นประเด็นย่อยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ใบมันสำปะหลังผลิตอาหารสัตว์ การใช้หัวมันสำปะหลังผลิตอาหารสัตว์ การผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลัง การผลิตแป้งมันสำปะหลัง การผลิตมันเส้น การผลิตกระแสไฟฟ้าจากมันสำปะหลัง ($\bar{X}=2.88, 2.85, 2.75, 2.62, 2.48$ และ $\bar{X} = 2.46$ ตามลำดับ) การเก็บเกี่ยว (แยกเป็นประเด็นย่อยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว การเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บเกี่ยว และ เทคนิคการเก็บเกี่ยว ($\bar{X}$

=2.80,2.45 และ $\bar{X} = 2.34$) ตามลำดับ) การเลือกพื้นที่ปลูก การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (แยกเป็น ประเด็นย่อยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพักดิน/มันหัวมัน สุขลักษณะและความสะอาด และ เทคนิคเกี่ยวกับการลำเลียงขนส่ง ($\bar{X}=2.74,2.63$ และ $\bar{X} = 1.92$)ตามลำดับ) ($\bar{X}=2.96,2.95,2.93,2.84, 2.82,2.69,2.59$ และ $\bar{X} = 2.49$)ตามลำดับ

ด้านพันธุ์ พบว่า มีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ($\bar{X}=2.75$) ถ้าพิจารณาถึง ความต้องการการพัฒนาในแต่ละประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ท่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพ พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง การแช่ท่อนพันธุ์ การบ่มท่อนพันธุ์ ($\bar{X}=2.99,2.95, 2.85,2.81$ และ $\bar{X} = 2.61$)ตามลำดับ

ด้านการดูแลรักษา พบว่า มีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ($\bar{X}=2.75$) ถ้า พิจารณาถึงความต้องการการพัฒนาในแต่ละประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การป้องกัน กำจัดโรคแมลง การกำจัดวัชพืชและการให้น้ำ การให้ปุ๋ยทางใบ การใส่ปุ๋ยเคมี การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ย คอก,ปุ๋ยหมัก,ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด) ($\bar{X} = 2.91,2.87,2.84,2.62$ และ $\bar{X} = 2.41$) ตามลำดับ

ด้านการจัดบันทึกข้อมูลในการผลิตมันสำปะหลัง พบว่า มีความต้องการการพัฒนา ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.68$) ถ้าพิจารณาถึงความต้องการการพัฒนาในแต่ละประเด็นเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ การบันทึกต้นทุน-ผลตอบแทน การบันทึกการปลูก การบรรจุทุกการดูแลรักษา การ บันทึกการเก็บเกี่ยวและการจำหน่าย ($\bar{X}=2.90,2.73,2.72$ และ $\bar{X} = 2.38$) ตามลำดับ

ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก พบว่า มีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ($\bar{X} = 2.61$) ถ้าพิจารณาถึงความต้องการการพัฒนาในแต่ละประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ปุ๋ย อินทรีย์รองพื้นการใช้ปุ๋ยเคมีรองพื้น การยกร่อง การไถแปร การไถตะ ($\bar{X}=2.96,2.90,2.80,2.47$ และ $\bar{X} = 1.95$) ตามลำดับ

ด้านการปรับปรุงพื้นที่ปลูก พบว่า มีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ($\bar{X} = 2.54$) ถ้าพิจารณาถึงความต้องการการพัฒนาในแต่ละประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การ ตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินและการปลูกพืชบำรุงดิน การปรับปรุง/การจัดหาแหล่งน้ำ การวัดค่า ความเป็นกรดเป็นด่างของดิน การไถระเบิดดินดาน การป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ($\bar{X} = 2.95,2.91,2.90,1.84$ และ $\bar{X} = 1.5$) ตามลำดับ

ด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า มีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ($\bar{X}= 2.53$) ถ้าพิจารณาถึงความต้องการการพัฒนาในแต่ละประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การ

จัดเก็บต้นพันธุ์หลังเก็บเกี่ยว การทำความสะอาดแปลง ($\bar{X}=2.95, 2.91, 2.90, 1.84$ และ $\bar{X} = 1.5$) ตามลำดับ

ด้านการเก็บเกี่ยว พบว่า มีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ($\bar{X}=2.37$) ถ้าพิจารณาถึงความต้องการการพัฒนาในแต่ละประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อายุการเก็บเกี่ยว วิธีการเก็บเกี่ยว เทคนิคการเก็บเกี่ยว ($\bar{X}=2.85, 2.14$ และ $\bar{X} = 2.14$) ตามลำดับ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

5.1 ปัญหาการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับปัญหาการผลิตและการตลาดมันสำปะหลัง ในพื้นที่หลังนา โดยแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

n = 154

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ปัญหาด้านการผลิต							2.70	0.185	มาก	1
1. แหล่งน้ำ	154	100	0	0.0	0	0.0	3.00	0.000	มาก	1
2. ปุ๋ยอินทรีย์	144	93.5	10	6.5	0	0.0	2.94	0.247	มาก	2
3. แมลงศัตรูพืช	136	88.3	18	11.7	0	0.0	2.88	0.322	มาก	3
4. พันธุ์	138	89.6	14	19.1	2	1.3	2.88	0.361	มาก	3
5. ปุ๋ยเคมี	137	89.0	15	9.7	2	1.3	2.88	0.367	มาก	3
6. ดิน	123	79.9	29	18.8	2	1.3	2.79	0.442	มาก	6
7. แรงงาน	130	84.4	16	10.4	8	5.2	2.79	0.520	มาก	6
8. อายุการเก็บเกี่ยว	118	76.6	34	22.1	2	1.3	2.75	0.462	มาก	8

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 154

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา						$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	อันดับ
	มาก		ปานกลาง		น้อย					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
9. วิชาชีพ	109	70.8	45	29.2	0	0.0	2.71	0.456	มาก	9
10. วิชาการความรู้ในการผลิต	102	66.2	52	33.8	0	0.0	2.66	0.477	มาก	10
11. ขาดแหล่งเงินทุน	41	26.6	88	57.1	25	16.2	2.10	0.648	ปานกลาง	11
12. โรค	43	27.9	72	46.8	396	45.3	2.03	0.732	ปานกลาง	12
ปัญหาด้านการตลาด							2.52	0.193	มาก	2
1. ราคาดัมนำปะหลัง	152	98.7	2	1.3	0	0.0	2.99	0.114	มาก	1
2.โครงการประกันราคาของรัฐบาล	136	88.3	16	10.4	2	1.3	2.87	0.374	มาก	2
3. การวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง	133	86.4	21	13.6	0	0.0	2.86	0.344	มาก	3
4. การรวมกลุ่มเกษตรกร	127	82.5	25	16.2	2	1.3	2.81	0.424	มาก	4
5. ตาข้ง	123	79.9	31	20.1	0	0.0	2.80	0.402	มาก	5
6. การหักสิ่งเจือปน	88	57.1	62	40.3	4	2.6	2.55	0.549	มาก	6
7. ข้อมูลข่าวสารการตลาด	72	46.8	66	42.9	16	10.4	2.36	0.665	มาก	7
8. สถานที่รับซื้อ	19	12.3	91	59.1	44	28.6	1.84	0.621	ปานกลาง	8
9. การขนส่ง	11	7.1	72	46.8	71	46.1	1.61	0.619	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ยทั้งหมด							2.61	0.156	มาก	

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน

เกณฑ์การประเมินค่า : ช่วงคะแนน 1.00-1.66 หมายถึง มีปัญหาน้อย
 : ช่วงคะแนน 1.67-2.33 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
 : ช่วงคะแนน 2.34-3.00 หมายถึง มีปัญหามาก

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดมันสำปะหลัง ในพื้นที่หลังนาของเกษตรกรมีปัญหามาก ($\bar{X}$ =2.61) ดังนี้

ปัญหาด้านการผลิต พบว่าเกษตรกร มีปัญหาการผลิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =2.70) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แหล่งน้ำ ปุ๋ยอินทรีย์ แผลงศัตรูพืช พันธุ์ ปุ๋ยเคมี ดิน แรงงาน อายุเก็บเกี่ยว วัชพืช วิชาความรู้ในการผลิต ขาดแหล่งเงินทุน และโรค ($\bar{X}$ =3.00,2.94,2.88,2.88,2.88,2.79,2.79,2.75,2.71,2.66,2.10และ $\bar{X}$ = 2.03)ตามลำดับ

ปัญหาด้านการตลาด พบว่าเกษตรกร มีปัญหาการตลาดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =2.52) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ราคามันสำปะหลัง โครงการประกันราคาของรัฐบาล การวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง การรวมกลุ่มเกษตรกร ตาชั่ง การหักสิ่งเจือปน ข้อมูลข่าวสารการตลาด สถานที่รับซื้อ การขนส่ง ($\bar{X}$ =2.99,2.87,2.86,2.81,2.80,2.55, 2.36,1.84และ $\bar{X}$ = 1.61)ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังในพื้นที่

หลังนา

จากการสัมภาษณ์เกษตรกร มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง ในพื้นที่หลังนาของเกษตรกรอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยแสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา

n = 154		
ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง		
1.1 ส่งเสริมสนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดิน	73	47.40
1.2 ต้องการพันธุ์มันสำปะหลังที่มีอายุการเก็บเกี่ยว 5-6 เดือน	64	41.56
1.3 ส่งเสริมการจัดทำแปลงทดสอบสาธิตและแปลงขยายพันธุ์	46	29.87
1.4 ฝึกอบรมความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูมันสำปะหลัง	27	17.53
1.5 ฝึกอบรมความรู้เรื่องการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง	21	13.36
1.6 ส่งเสริมการผลิตข้าวนาปีให้สามารถเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนตุลาคม เพื่อให้มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังได้เร็วขึ้น	19	12.34
2. ด้านการตลาด		
2.1 ควรยกเลิกโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง	49	31.82
2.2 รัฐบาลควรมีนโยบายประกันราคามันสำปะหลังตลอดปี	41	26.62
2.3 ต้องการให้ราคามันสำปะหลังคงที่	39	25.32
3. ด้านอื่นๆ		
3.1 ให้ความคุ้มครองราคาปุ๋ยเคมี	34	22.08
3.2 จัดตั้งสมาคมผู้ผลิตมันสำปะหลัง	9	5.84

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ในด้านการพัฒนาการเพิ่มผลผลิต ด้านการตลาด และด้านอื่นๆ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง พบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ร้อยละ 47.40 ให้ส่งเสริมสนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 41.56 ต้องการพันธุ์มันสำปะหลังที่มีอายุการเก็บเกี่ยว 5-6 เดือน ร้อยละ 29.87 ส่งเสริมการจัดทำแปลงทดสอบ

สาริตและแปลงขยายพันธุ์ ร้อยละ 17.53 ฝึกอบรมความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูมันสำปะหลัง ร้อยละ 13.36 อบรมความรู้การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง และร้อยละ 12.34 ส่งเสริมการผลิตข้าวนาปีให้เก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนตุลาคมเพื่อให้มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังได้เร็วขึ้น

2. ด้านการตลาด พบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ร้อยละ 31.82 ควรยกเลิกโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ร้อยละ 26.62 รัฐบาลควรมีนโยบายประกันราคามันสำปะหลังตลอดปี และร้อยละ 25.32 ราคามันสำปะหลังคงที่

3. ด้านอื่นๆ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 22.08 ให้ควบคุมราคากุ๋ยเคมี และร้อยละ 5.84 ให้จัดตั้งสมาคมผู้ผลิตมันสำปะหลัง

6. การพิสูจน์สมมติฐาน

การพิสูจน์สมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา เป็นการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สภาพทางสังคม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงาน พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา รายได้จากการขายมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ปัจจัยด้านความรู้พื้นฐานแหล่งความและระดับความรู้ที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ทดสอบโดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

เกณฑ์การแปลค่าระดับความสัมพันธ์ (r) บวกและลบ ดังนี้

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

0.95-1.00 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูงยิ่ง

0.80-0.94 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูง

0.60-0.79 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

0.40-0.59 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำ

0.20-0.39 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก

0.00-0.19 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด

ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ด้านสังคม			
	อายุ		ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลัง	
	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์(r)	Asymp. sig	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์(r)	Asymp. sig
1.ด้านการปรับปรุงพื้นที่	-.081	.318	-.143	.077
2.ด้านพันธุ์	-.082	.311	-.072	.374
3.ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก	-.336**	.000	.077	.343
4.ด้านการดูแลรักษา	.125	.123	-.190*	.018
5.ด้านการเก็บเกี่ยว	.047	.563	.171*	.034
6.ด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว	.012	.882	.033	.689
7.ด้านการจัดบันทึกข้อมูลการผลิตมันสำปะหลัง	-.014	.867	-.231**	.004
8.ด้านความรู้ในการเพิ่มผลผลิต	-.161*	.045	-.249**	.002
9.ด้านทักษะในการเพิ่มผลผลิต	.102	.209	-.150	.064

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ด้านเศรษฐกิจ					
	แรงงาน		พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่หลังนา		รายได้จากการขายผลผลิตมัน สำปะหลังในพื้นที่หลังนา	
	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์(r)	Asymp. sig	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์(r)	Asymp. sig	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์(r)	Asymp. sig
1.ด้านการปรับปรุงพื้นที่	-.094	.244	-.069	.394	-.023	.775
2.ด้านพันธุ์	.027	.744	-.142	.080	-.223**	.005
3.ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก	-.161*	.045	.057	.486	.128	.113
4.ด้านการดูแลรักษา	-.016	.848	-.226**	.005	-.315	.000
5.ด้านการเก็บเกี่ยว	.029	.718	-.078	.335	.018	.821
6.ด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว	-.006	.944	-.093	.252	-.043	.597
7.ด้านการจัดบันทึกข้อมูลการผลิต มันสำปะหลัง	-.170*	.035	-.229**	.004	-.273**	.001
8.ด้านความรู้ในการเพิ่มผลผลิต	-.196*	.015	-.097	.233	-.164*	.042
9.ด้านทักษะในการเพิ่มผลผลิต	.160*	.047	.042	.604	-.107	.188

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการการพัฒนา	ความรู้พื้นฐาน แหล่งความรู้และระดับความรู้			
	ความรู้พื้นฐาน		แหล่งความรู้และระดับความรู้	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	Asymp. sig	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	Asymp. sig
1.ด้านการปรับปรุงพื้นที่	.057	.481	-.168*	.037
2.ด้านพันธุ์	.186*	.021	.207*	.010
3.ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก	.022	.784	-.093	.628
4.ด้านการดูแลรักษา	.221**	.006	.348**	.000
5.ด้านการเก็บเกี่ยว	.141	.082	-.055	.500
6.ด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว	.320**	.000	.158*	.050
7.ด้านการจัดบันทึกข้อมูลการผลิตมันสำปะหลัง	.216**	.007	.430**	.000
8.ด้านความรู้ในการเพิ่มผลผลิต	.364**	.000	.570**	.000
9.ด้านทักษะในการเพิ่มผลผลิต	.297**	.000	.480**	.000

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลัง แรงงาน พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา รายได้จากการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา ความรู้พื้นฐาน แหล่งความรู้และระดับความรู้ ว่ามีความสัมพันธ์ต่อความต้องการการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกร โดยพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่ามีบางประเด็นที่มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.01 ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์ กับ การเตรียมพื้นที่ปลูก ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.336$ Asymp $= .000$) ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลัง มีความสัมพันธ์ กับ การจดบันทึกข้อมูลการผลิต และความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีระดับค่าความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.231$ และ $-.249$ Asymp $= .004$ และ $.002$) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา มีความสัมพันธ์ กับ การดูแลรักษา และการจดบันทึกข้อมูลในการผลิต ในทิศทางตรงข้าม โดยมีระดับค่าความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.226$ และ $-.229$ Asymp $= .005$ และ $.004$) รายได้จากการขายมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา มีความสัมพันธ์ กับ พันธุ์ และการจดบันทึกข้อมูลการผลิต ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีระดับค่าความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = -.223$ และ $-.273$ Asymp $= .005$ และ $.001$) ความรู้พื้นฐาน มีความสัมพันธ์ กับ การจดบันทึกข้อมูลการผลิต การดูแลรักษา ทักษะในการเพิ่มผลผลิต วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว และความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ในทิศทางเดียวกัน โดยมีระดับค่าความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r = .216, .221, .297, .320$ และ $.364$ Asymp $= .007, .006, .000, .000$ และ $.000$ ตามลำดับ) แหล่งความรู้และระดับความรู้ที่ได้รับ มีความสัมพันธ์ กับ การดูแลรักษา ในทิศทางเดียวกัน โดยมีระดับค่าความสัมพันธ์ต่ำมาก และมีความสัมพันธ์ กับ การจดบันทึกข้อมูลในการผลิต ทักษะในการเพิ่มผลผลิต ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ในทิศทางเดียวกัน โดยมีระดับค่าความสัมพันธ์ต่ำ ($r = .348, .430, .480$ และ $.570$ Asymp $= .000$ ในทุกประเด็น)

ส่วนประเด็นที่มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์ กับ ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ในทิศทางตรงกันข้าม และมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = -.161$ Asymp $= .045$) ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลัง มีความสัมพันธ์ กับ การเก็บเกี่ยว ในทิศทางเดียวกัน และ การดูแลรักษา ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = .171$ และ $-.190$ Asymp $= .034$ และ $.018$) แรงงาน มีความสัมพันธ์ กับ ทักษะในการเพิ่มผลผลิต ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ กับ การเตรียมพื้นที่ปลูก การจดบันทึกข้อมูลการผลิต และความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = .160, -.161, -.170$ และ $-.196$ Asymp $= .047, .045, .035$ และ $.015$ ตามลำดับ) รายได้จากการขายมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนา มีความสัมพันธ์ กับ ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r = -.164$ Asymp $= .042$) ความรู้

พื้นฐาน มีความสัมพันธ์ กับ พันธุ์ ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด ($r=.186$ Asymp=.021) แหล่งความรู้และระดับความรู้ มีความสัมพันธ์ กับ วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด และมีความสัมพันธ์ กับ การปรับปรุงพื้นที่ ในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด และ มีความสัมพันธ์ กับ พันธุ์ ในทิศทางเดียวกัน โดยมีระดับค่าความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=.158, -.168$ และ $.207$ Asymp=.050, .037 และ .010 ตามลำดับ)

